

حمل و نقل کالاهای خطرناک دریایی و مسئولیت پرسنل دریایی در برابر محیط زیست

فرهاد دبیری¹، مرتضی سبزیان²، هادی سبزیان³

¹استادیار، مدیر گروه حقوق محیط زیست، دانشکده محیط زیست و انرژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران؛ fara_dabiri@yahoo.com
²دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست، دانشکده محیط زیست و انرژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران؛ morteza.sabziyan@gmail.com
³کارشناسی ارشد سازه های دریایی، دانشکده علوم و فنون دریایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران؛ hadi.sabziyan@gmail.com

چکیده

خساراتی که از حمل و نقل دریایی کالاهای خطرناک ناشی می شود در مقایسه با حمل و نقل دریایی کالا یا مواد نفتی در مفهوم عام آن متفاوت بوده و بدین لحاظ قوانین بین المللی خاصی نیز برای این نوع کالاها وضع گردیده است. حمل و نقل و محل نگهداری ایمن کالاهای خطرناک دریایی به عنوان یک اصل اساسی مورد تأکید تمام سازمان ها و ارگان های دریایی می باشد. در مقاله حاضر موضوع حمل و نقل مواد خطرناک دریایی و قوانین مقررات مربوطه از جمله کنوانسیون MARPOL در مورد مقررات کنترل آلودگی مواد مایع سمی به صورت فله، فصل هفتم کنوانسیون SOLAS در ارتباط با کالاهای خطرناک، مقررات جلوگیری از آلودگی مواد مضر بسته بندی شده در ارتباط با کد بین المللی کالاهای خطرناک دریایی (IMDGE code)، کنوانسیون بین المللی کانتینر های ایمن، پروتکل بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی مواد سمی و خطرناک، کنوانسیون بین المللی مسئولیت و جبران خسارت در ارتباط با حمل مواد سمی و خطرناک از طریق دریا و کنوانسیون مسئولیت مدنی در زمینه حمل و نقل دریایی مواد هسته ای مورد بررسی قرار می گیرند.

در حقوق دریایی ایران قوانین مشخصی برای کالاهای خطرناک دیده نشده است و همین امر احتمال ورود خسارت به افراد مختلف و محیط زیست دریایی را بدون اینکه جبران خاص یا کاملی در میان باشد تقویت می کند. از سوی دیگر در ارزیابی وقوع و میزان خسارت، کمتر به تعهد ایمنی افراد مرتبط با حمل و نقل این نوع کالاها توجه می شود.

در این مقاله همچنین به بررسی قوانین و مقررات بین المللی حمل کالاهای خطرناک دریایی و مسئولیت ایمنی و انجام اقدامات لازم برای محافظت از محیط زیست دریایی توسط متصدی حمل و نقل کالاهای خطرناک و تطبیق آن با قانون دریایی ایران خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی: حمل و نقل دریایی، کالای خطرناک، محیط زیست، ایمنی، مسئولیت